

A 2025-re elérendő célok stratégiája a francia mező- és élelmiszer-gazdaságban

François Hollande köztársasági elnöknek a francia mezőgazdaság általános jövőképével kapcsolatos kérésével összefüggésben Stéphane Le Foll miniszter 2013. szeptemberében indítványozta a FranceAgriMer termékpálya-bizottságainál, hogy azok határozzák meg a saját területükön 2025-re elélni tervezett célokat, amik a szakmával folytatott egyeztetések alapján az alábbi fő területekkel vannak összhangban:

- a francia élelmiszer-gazdasági kínálat adaptálása a piac fejlődéséhez és nagyobb fontosságot tulajdonítani az exportnak,
- a hektikus piaci ingadozásokkal szembeni hatékony alkalmazkodás,
- a vállalkozások modernizációját szolgáló befektetések és a vállalati innováció támogatása,
- az egyes termékpályák irányításának megerősítése,
- a termékpályák közötti szinergiák erősítése,
- az állam és a régiók akcióinak, fejlesztési politikájának összehangolása, az egymást kiegészítő jellegre törekvés.

A francia mezőgazdaság egyes ágazatainak felügyeletét ellátó minisztériumi háttérintézmény, a FranceAgriMer igazgató tanácsának elnöke és a szervezet termékpálya-bizottságainak elnökei februárban mutatták be Stéphane le Foll miniszternek és Guillaume Garot (azóta menesztett) élelmiszer-gazdasági államtitkárnak az egyes termékpályákra kidolgozott, 2025-re elérendő stratégiai célokat tartalmazó dokumentumot. Az anyagot a tárca a mezőgazdaság jövőjéről szóló törvénytervezet tárgyalása során is föl kívánja használni, valamint hasznosítani fogják a majdani gazdaság-modernizációs terv célkitűzéseinek megfogalmazásához is.

A felek az aktuális problémák azonosítása mellett hat olyan fő prioritást határoztak meg, amiket a jövőben kiemelt figyelemben kell részesíteni, ezek a következők:

- a hektikus piaci ingadozásokhoz való alkalmazkodás, a folyamatok kezelése,
- az egyes termékpályák szereplői közötti együttműködés erősítése (a termékpályákon belül és azok között egyaránt),
- az export bővítése,
- a modernizáció és az innováció föltételeinek biztosítása,
- a környezetvédelmi és az ökonómiai hatékonyság ötvözése, a társadalmi/szociális szempontok figyelembe vétele,
- az állam, a régiók és az ágazatok által tervezett intézkedések jobb összehangolása.

A tárca és a szakmai szereplők mindezekre támaszkodva megállapodtak abban, hogy május közepéig elkészítenek egy globális akciótervet, mégpedig ágazatokra lebontott részletes, a megvalósítani tervezett programokat tartalmazó „road map”-pel és az egyes fő határidőkkel. Az export-ösztönzés esetében már március 17-re előirányozták annak a bizottságnak a létrehozását, ami a tárca és a szakma képviselőit összefogva megkezdi a marhahús-export növelését elősegítendő munkáját.

Ami az **egyes ágazatokra vonatkozó konkrét kihívásokat illeti**, a FranceAgriMer és a tárca agrár-, élelmiszer-ágazati és vidékpolitikai főigazgatósága (*Direction générale des politiques agricoles, agroalimentaires et des territoires, DGPAAT*) közös munkájának köszönhetően minden termékpálya esetében beazonosították ezeket, majd rájuk alapozva kezdték meg a 2025-ös célok és az elérésükhöz szükséges stratégiák megfogalmazását. Minden esetben a fő vezérlő elv a versenyképesség növelése volt a termeléstől a földolgozáson át a forgalmazásig,

mégpedig a termékpálya minden lehetséges pontján. A fő elképzelések a következőképpen foglalhatók össze.

A francia kínálat adaptálása a piac fejlődéséhez és nagyobb fontosságot tulajdonítani az exportnak

Minden termékpályának meg kell határoznia az exporttal kapcsolatosan elérendő céljait. Ez egyrészt kiindulási alapot szolgáltat a globális stratégia megfogalmazásához, ideértve a hazai és a külpiazi igények összehangolását, másrészt alapja lesz a termékek piaci igényekhez való igazításának. Természetesen a mindenkorai igényekhez kell igazítani az állami támogatásokat is. A *nem tarifa jellegű* export akadályozó tényezők lebontása (elsősorban az állategészségügyi előírásokra célozva) és a promóció az új piacok meghódításának két legfontosabb eszköze, különösen akkor, ha ehhez az adott termékpálya minden szereplőjének hatékony együttműködése társul.

A hektikus piaci ingadozásokkal szembeni hatékony alkalmazkodás

Noha az egyes szereplők és ágazatok számára a probléma mást és mást jelenthet, az egyre nyitottabbá váló piaci körülmények között ezt minden ágazati stratégia szerves részévé kell tenni. Az érintettek támogatásra elsősorban a piacok változásának előrejelzésében valamint a kríziskezelő eszközök fejlesztésében és alkalmazásában számíthatnak, ezek keresztül is segítve őket a megváltozó igényekhez való minél eredményesebb alkalmazkodásban.

A vállalkozások modernizációját szolgáló befektetések és a vállalati innováció támogatása

A cél a versenyképesség, valamint a termelés és földolgozás ökológiai és ökonómiai hatékonyságának egyidejű növelése a termékpályák minden láncszeménél, a termelőeszközök modernizációja, országos szintű restrukturációja, különös tekintettel a vágóhidakra. Tekintettel arra, hogy a versenyképességet és ezen keresztül a vállalatok jövőjét alapvetően meghatározza az innovációra való képesség, elengedhetetlen a kutatás-fejlesztés és a kísérleti munka támogatása egy országos, az élelmiszer-gazdaság minden szereplőjére kiterjedő stratégia mentén, aminek elsődleges letéteményesei az ágazati alkalmazott kutatási intézetek, központok ([ACTA](#), [ACTIA](#)).

Az egyes termékpályák irányításának megerősítése

A tapasztalatok szerint az európai versenytársak sok esetben azért eredményesebbek, mert az egyes termékpályák sokkal jobban szervezettek:

- összehangoltabb a kínálatuk,
- az országos szintű irányítók nem akarják megakadályozni a konkurencia megjelenését,
- kellő hatékonyságú a nagy kereskedelmi láncokkal való együttműködés,
- eredményes volt a nyersanyagok forgalomba hozatalának restrukturációja,
- biztosított a kritikus tömeg a kellő eredményt hozó exporthoz,
- stb.

Ezért a vállalati szereplők és a közszféra egymást kiegészítő akcióinak nagyon komoly szerepe lehet a nemzeti szintű együttműködési stratégiák kidolgozásában és működtetésében.

A termékpályák közötti szinergiák erősítése

A legnagyobb problémát az jelenti, hogy a legtöbb termékpálya belső koordinációjának hiánya miatt a termékpályák közötti szinergiák sem biztosíthatók. A helyzet javítása érdekében nagyon fontos a különböző tapasztalati tőkék – közgazdasági szerveződés, kereskedelmi tárgyalások, promóció és kommunikáció – megosztása és fejlesztése. További lehetőségek rejlenek az egyes nagy ágazatok közötti szinergiák fejlesztésében (szántóföldi

növénytermesztés/abráktakarmány-igényes állattenyésztés, gabona/olaj-és fehérjenövények), méghozzá az új KAP első pillérének eszközeit kihasználva 2015-től.

Az állam és a régiók akcióinak, fejlesztési politikájának összehangolása, az egymást kiegészítő jellegre törekvés

Erre több esetben már jó példák is vannak, elsősorban a beruházások támogatásában (ültetvény-főlújítás, üvegházak építése és modernizációja), ahol a helyi sajátosságok figyelembe vételével a regionális önkormányzatoknak köszönhetően eredményesebben ki lehetett aknázni a FEADER-forrásokat és az ezeket kiegészítő, a [FranceAgriMer](#) által nyújtott támogatásokat. Ennek érdekében a köztársasági elnök által a közelmúltban bejelentett, jelenleg tervezés alatt álló, a gazdaságok versenyképességét és adaptációs képességét növelő tervet a régiókkal közösen készítik annak érdekében, hogy a FEADER következő programozási időszakában az egyes termékpályák szükségleteit minél jobban figyelembe lehessen venni.

A fentieket összefoglaló, az egyes termékpályákra lebontott anyagokat szintetizáló nemzeti szintű stratégiai dokumentumot a FranceAgriMer készíti el a DGPAAT közreműködésével várhatóan május közepére. Ebben meghatározzák a pontos sarokdátumokat, az egyes termékpályák „road map”-jét, valamint a szakma és az állami szervek közötti föladat-megosztás mikéntjét.

Az [egyes ágazatokra, termékpályákra lebontott anyagok](#) a következő címen érhetők el és tölthetők le: <http://www.franceagrimer.fr/Actualites/L-avenir-des-filieres-agricoles-a-l-horizon-2025./%28filie%29/2>

A [rövid stratégiai összefoglaló](#) elérhetősége: http://agriculture.gouv.fr/IMG/pdf/Note-de-synthese_cle4647ac.pdf (csatoltan is megküldjük)

A [2025-ös elérendő célokat tartalmazó stratégiai anyag](#) a következő oldalon található: http://www.franceagrimer.fr/content/download/30047/267021/file/Plan_strategique-2025-enjeux_partages.pdf

Somogyi Norbert, Párizs